

SELETUSKIRI

Maaeluministri määruse „Teadlaste ja vesiviljelusettevõtjate koostöötoetus“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Maaeluministri määrus „Teadlaste ja vesiviljelusettevõtjate koostöötoetus“ kehtestatakse kalandusturu korraldamise seaduse § 19 lõike 1 ja § 21 lõike 2 alusel.

Määruse eesmärk on „Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi rakenduskava 2014–2020“ (edaspidi *rakenduskava*) efektiivne riigisisene elluviimine ning vesiviljelussektori partnerluse edendamine, sealhulgas koolituste, teavitustegevuste, uuringute ja katseprojektide, elluviimine, mis on suunatud nii vesiviljelussektorile kui ka avalikkusele.

Määruse koostamisel on arvestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469) (edaspidi *ühissätete määrus*).

Määrus on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 508/2014 Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2328/2003, (EÜ) nr 861/2006, (EÜ) nr 1198/2006/ ja (EÜ) nr 791/2007 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1255/2011 (ELT L 149, 20.05.2014, lk 1–66) artikli 19 lõike 1 alusel Euroopa Komisjonile heakskiitmiseks esitatud rakenduskavaga. Kalandusturu korraldamise seaduse § 72 lõikest 1 tulenevalt võib valdkonna eest vastutav minister kehtestada meetme tingimused enne, kui Euroopa Komisjon on rakenduskava heaks kiitnud.

Eelnõu valmistasid ette Maaeluministeeriumi kalamajandusosakonna kalanduse arengu büroo juhataja asendaja Juhani Papp (tel 625 6265, juhani.papp@agri.ee) ja sama büroo nõunik Reili Kivilo (tel 625 6525, reili.kivilo@agri.ee). Eelnõu juriidilise ekspertiisi tegi Maaeluministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Gregori Palm (tel 625 6206, gregori.palm@agri.ee) ja eelnõu keeleteimetaja on sama osakonna peaspetsialist Laura Ojava (625 6523, laura.ojava@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määruse eelnõu koosneb 13 paragrahvist. Määruse lahutamatuks osaks on määruse lisad.

Eelnõu alusel antava toetuse peamine eesmärk on tööhõive edendamine keskkonnasäästliku, ressursitõhusa, uuendusliku, konkurentsivõimelise ja teadmistel põhineva vesiviljeluse soodustamise kaudu. Toetuse erieesmärk on kutsekoolituse, uute kutseoskuste ja elukestva õppe arendamine.

Eelnõu §-s 1 sätestatakse määruse reguleerimisala. Määrusega kehtestatakse rakenduskava meetme „Inimkapitali ja suhtevõrgustike edendamine“ raames toetuse (edaspidi *toetus*) andmise ja kasutamise tingimused ja kord ning toetuse kasutamise kava koostamise tingimused ja kord.

Eelnõu §-s 2 sätestatakse toetuse vorm ja toetatavad tegevused. Teadlaste ja vesiviljelusettevõtjate koostöö toetamise vorm on tagastamatu abi, mille toetusemäär on 100%, Euroopa Liidu osa on 75% ja Eesti osa 25%.

Toetuse andmise eesmärk on suurendada vesiviljelussektori konkurentsivõimet ja majandustulemusi. Toetatavad tegevused on suunatud vesiviljelusettevõtete konkurentsivõime suurendamisele ning tegevused viiakse ellu koostöös teadus- ja arendusasutustega. Toetust ei anta riigiasutuste või teadus- ja arendusasutuste eraldiseisvate tegevuste elluviimiseks.

Teadlaste ja vesiviljelusettevõtjate koostöö edendamiseks antakse toetust nendevahelise koostöö edendamiseks. Vesiviljelusettevõtjate konkurentsivõime suurendamise eesmärgil antakse toetust lõikes 1 loetletud elluviidavate tegevuste kohta.

Esimeseks tegevuseks loetakse koostöö toimimise toetamist ehk teisisõnu jooksvate kulude katmist.

Teiseks tegevuseks on vesiviljelusalase teabe levitamine erinevate infomaterjalide ja meediakanalite kaudu, sealhulgas oskusteabe, nõuande ja heade tavade levitamine.

Kolmandaks tegevuseks on elukestva õppe toetamine erinevate koolituste, seminaride ja infopäevade kaudu.

Neljandaks tegevuseks on uuringud ja katseprojektid, mille raames saab määruse eesmärgi kohaselt vesiviljelusettevõtjate konkurentsivõime suurendamise eesmärgil tellida uuringuid ja katseprojekte, kus on nn ühishuvi..

Eelnõu § 3 sätestatakse abikõlblikud kulud. Abikõlblikud on üksnes need kulud, mis vastavad tegevuse eelarvele ja on tegevustega otseselt seotud ja on kooskõlas kõikide õigusaktidega. Tegevuse kulud on põhjendatud, kui need on vajalikud vesiviljelussektori üldiste majandushuvi pakkuva tegevuse eesmärkide täitmiseks ja elluviimiseks ning kui tagatakse rahaliste vahendite kõige ratsionaalsem ja säästlikum kasutamine. Tegevuse kulud on abikõlblikud, kui need tehakse abikõlblikul perioodil. Abikõlblikkuse periood on toetuse taotluse rahuldamise otsuses sätestatud ajavahemik, millal projekti tegevused algavad ja lõpevad ning tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud.

Eelnõu §-s 4 täpsustatakse mitteabikõlblikud kulud.

Eelnõu §-ga 5 sätestatakse nõuded toetuse kasutamise kavasse ettepaneku esitamise kohta. Tegemist on olulise kavandatava muudatusega võrreldes eelmise programmiperioodiga.

Eelnõu § 5 lõike 1 kohaselt antakse toetust toetuse kasutamise kava alusel. Toetuse kasutamise kava kinnitab minister käskkirjaga vastavalt kalandusturu korraldamise seaduse § 21 lg 3 ning milles nähakse muuhulgas ette toetuse maksimaalne suurus.

Eelnõu § 5 lõike 2 kohaselt võib toetuse kasutamise kava alusel toetust taotleda avalik-õiguslikust juriidilisest isikust teadus- ja arendusasutus, kes on toetuse kasutamise kavas nimetatud.

Eelnõu § 5 lõike 3 kohaselt avalikustab Maaeluministeerium oma veebilehel ja üleriigilise levikuga ajalehes teate, milles kutsub teadus- ja arendusasutusi esitama taotlust nende

nimetamiseks toetuse kasutamise kavas. Toetust taotleb teadus- ja arendusasutus esitab teates toodud tähtaja jooksul vastavasisulise taotluse Maaeluministeeriumile, kasutades selleks lisas 1 nimetatud andmeid.

Eelnõu § 5 lõike 4 kohaselt toetuse kasutamise kavasse isiku nimetamisel on Maaeluministeeriumi aluseks lisas 2 sätestatud meetodika.

Eelnõu § 5 lõike 6 kohaselt koostöökokkuleppe sõlmimine on kohustuslik. Toetuse kasutamise kavas nimetatud isikud ja asutused võivad loobuda koostööst osalemisest. Tegevuse ellu viimist koordineerib nõukogu, mis kinnitab oma töökorra.

Eelnõu § 6 lõike 1 kohaselt võib toetust taotleda toetuse kasutamise kavas nimetatud teadus- ja arendusasutus, kes vastab kalandusturu korraldamise seaduse § 27 lõikes 2 sätestatud nõuetele (edaspidi *taotleja*). Taotlemise eelduseks on, et taotleja on sõlminud § 2 lõikes 1 nimetatud tegevuste elluviimiseks koostöökokkuleppe teiste teadus- ja arendusasutuste, vesiviljelusettevõtjate esindusorganisatsioonide ning riigiasutustega.

Eelnõu § 6 lõike 2 kohaselt teatab Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet (edaspidi *PRIA*) ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded taotluse esitamise tähtaja, mis annab toetuse kasutamise kavas märgitud isikule võimaluse taotleda toetust arvestusega, et teate avaldamise ja taotluse esitamise tähtaja alguse vahele jääks vähemalt kümme tööpäeva.

Eelnõu § 7 käsitleb toetuse taotluse nõuetekohasuse kontrollimist. Taotlus loetakse nõuetekohaseks, kui asjakohastes riigisisestes ja EL-i õigusaktides sätestatud nõuetele vastavad nii taotleja, taotlus kui ka toetatav tegevus. Taotlust ei hinnata kalandusturu korraldamise seaduse § 29 alusel.

Eelnõu § 8 käsitleb toetuse taotluse rahuldamist ja rahuldamata jätmist. Toetuse taotluse täieliku või osalise rahuldamise otsuse või taotluse rahuldamata jätmise otsuse teeb *PRIA*.

Eelnõu §-s 9 sätestatakse toetuse saaja kohustus koostada igaks eelarveaastaks tegevuskava ning selle rakendamise aruanne, mis mõlemad on nõukogu poolt heaks kiidetud ning tähtajal Maaeluministeeriumile ja *PRIA*-le esitatud. Tegevuskava ja aruande tähtaegse esitamise eesmärk on kontroll toetuse kasutamise üle ning aruandlus ehk läbipaistvus, tingimusega, et kui taotleja ei ole esitanud kokkuleppepoolte esinduskogu poolt heaks kiidetud tegevuskava ja aruannet tähtajaks, peatatakse maksed seniks, kuni nõue on täidetud.

Eelnõu §-s 10 sätestatakse toetuse maksmise tingimused. Erinevus eelmise programmeerimisperioodiga seisneb toetuse saaja perioodilises maksetaotluse esitamises. Abikõlblikud on eelneva kvartali makstud kulud, mis *PRIA*-le esitatakse järgneva kuu jooksul. Näiteks esimese kvartali tasutud kulud ei saa kanda kolmanda kvartali kuluaruandesse.

Eelnõu § 11 kohaselt esitab toetuse saaja toetuse maksmiseks hiljemalt ühe kuu jooksul pärast kvartali lõppu *PRIA*-le maksetaotluse ja kuludokumentide nimekirja lisas 5 toodud vormil ning punkti 1 alapunktides 1–12 nimetatud kulud tõendavad dokumendid. Toetus makstakse välja, kui makse tegemise aluseks olevad kulud on abikõlblikud. Kui toetuse saaja maksetaotluses on puudusi, teavitab *PRIA* toetuse saajat puudustest. Enne makse tegemist esitab toetuse saaja parandatud maksetaotluse või lisateabe esitatud maksetaotluse kohta.

Eelnõu § 11 lõike 3 kohaselt teeb *PRIA* toetuse maksmise otsuse 40 tööpäeva jooksul arvates lõike 1 alapunktides 1–12 nimetatud nõuetekohaste dokumentide saamisest.

Eelnõu §-s 12 kehtestatakse toetuse saaja kohustused. Lõike 1 kohaselt kohustub toetuse saaja kasutama toetust sihttarbeliselt, mõistlikult ja säästlikult, viies ellu toetuse eesmärged. Lõike 3

kohaselt on toetuse saaja kohustatud avalikustama uuringu ja katseprojekti lõpparuanded oma veebilehel 30 tööpäeva jooksul arvates uuringu ja katseprojekti üleandmist-vastuvõtmist tõendava dokumendi kuupäevast.

Eelnõu §-s 13 kehtestatakse dokumentide säilitamise nõuded. Määruse alusel PRIA-le esitatud dokumente taotlejale ja toetuse saajale ei tagastata. Toetuse saaja säilitab kulu abikõlblikkust tõendavaid dokumente ja muid tõendeid kalandusturu korraldamise seaduse § 34 lõigetes 1 ja 2 sätestatud tähtaja jooksul.

Lisad: määrusega kehtestatakse kuus lisa. Lisas 1 on toetuse kasutamise kavas teadus- ja arendusasutuste nimetamise taotlusele esitatavad nõuded, lisas 2 on toetuse kasutamise kavas teadus- ja arendusasutuse nimetamise taotluse meetodika, lisas 3 on teadlaste ja vesiviljelusettevõtjate koostöötoetuse taotlusele esitatavad nõuded, lisas 4 on teadlaste ja vesiviljelusettevõtjate koostöötoetuse tegevuskavale esitatavad nõuded, lisas 5 on teadlaste ja vesiviljelusettevõtjate koostöötoetuse tegevuskava aruandele esitatavad nõuded ning lisas 6 on teadlaste ja vesiviljelusettevõtjate koostöötoetuse maksetaotlusele esitatavad nõuded.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu koostamisel on arvestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 508/2014 Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2328/2003, (EÜ) nr 861/2006, (EÜ) nr 1198/2006/ ja (EÜ) nr 791/2007 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1255/2011 (ELT L 149, 20.05.2014, lk 1–66). Määrus on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469).

4. Määruse mõjud

Määrusel on teatav mõju majandusele, mõjutades vesiviljelusettevõtjate konkurentsivõimet ja majandustulemusi. Määruse eesmärk on tööhõive edendamine keskkonnasäästliku, ressursitõhusa, uuendusliku, konkurentsivõimelise ja teadmistel põhineva vesiviljeluse soodustamise teel. Teadlaste ja vesiviljelusettevõtjate koostöö toetamine on oluline, seega tuleb ergutada teadmiste levitamist, aidata parandada üldist tulemuslikkust ja konkurentsivõimet ning edendada sotsiaaldialoogi.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Toetuse rakendamise seotud kulud on abikõlblikud ning rahastatavad Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatati eelnõude infosüsteemis EIS kooskõlastamiseks ministriumidele ja saadeti täiendavaks arvamuse avaldamiseks PRIA-le. Ministriumid kooskõlastasid määruse vaikumisi

kuid Rahandusministeerium ja Haridus- ja Teadusministeerium kooskõlastasid määruse märkustega.

Asutus	Ettepanek, esitatud selgitus jms	MeM vastus
RaHM	Seletuskirja punkt 5 tuleb lisada selgitus meetme eelarve ja katteallika kohta.	Arvestame. Vastavalt kalandusturu korraldamise seaduse § 5 lg 2 kehtestab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga fondi toetuseks ettenähtud vahendite jaotuse igaks eelarveaastaks. Meetme puhul on tegemist tagastamatu abiga, mille toetusemäär on 100%, kus EL osa on 75% ning Eesti osa 25%.
HTM	1) eelnõu § 5 lg 4 sätestab, et maaeluministeerium valib teadus- ja arendusasutuse, kes võib kava alusel toetust taotleda lisas 2 toodud metoodikale. Eelnõu § 6 reguleerib toetuse taotlejale ja taotlusele esitatavad nõuded. Palume kaaluda, kas lisaks eelnõu §- des 5 ja 6 märgitule peaks taotleja valiku juures hindama ka seda, milliste partneritega koostööd tehakse (nt kogemus jms). Oluline peaks olema ka vastava tegevuse kvaliteedi tagamine.	Toetuse tegevuse kavas nimetatakse muuhulgas ära toetuse elluviimise tingimused, mis loetleb ära organisatsioonid, keda tuleb nende nõusolekul koostöösse kaasata. Sellest tulenevalt toetuse taotluse menetlemise raames pole vaja nende pädevust hinnata.
	2) eelnõu § 6 lõige 1 sätestab, et teotust võib taotleda toetuse kasutamise kavas nimetatud teadus- ja arendusasutus, kes vastab kalandusturu korraldamise seaduse § 27 lõikes 2 sätestatud nõuetele ning on lisaks sõlminud § 2 lõikes 1 nimetatud tegevuse elluviimiseks koostöökokkuleppe teiste teadus- ja arendusasutuste, vesiviljelussektori ettevõtjate esindusorganisatsioonide ning riigiasutustega (edaspidi taotleja). Palume selgitada, kas koostöökokkulepe kõikide nimetatud asutustega on kohustuslik või on see võimalus. Juhul, kui on vastav kokkulepe, kas sellisel juhul on tegemist partneritega? Kuna hetkel eelnõust partnerite definitsioon puudub, siis teeme ettepaneku see defineerida. Samuti tuleks reguleerida ka partnerite õigused ja kohustused. Palume täpsustada, kuidas toimida siis, kui ühte uurimistööd teeb kaks või mitu teadus- ja arendusasutust.	Arvestatud, määramisse täiendused tehtud. Koostöökokkuleppe sõlmimine on kohustuslik. Toetuse kasutamise kavas nimetatud organisatsioonid võivad loobuda koostööst osalemisest. Tegevuse elluviimist koordineerib nõukogu, mis koostab töökorra.
	3) palume kaaluda taotletava toetuse maksimaalse summa lisamist määramisse. Ühtlasi palume selgitada, kas tulemusi hinnatakse vaid aruandes? Meie hinnangul võiksid teadus- ja arendusprojektide tulemuseks olla praktilised rakendatavad lahendused.	Vastavalt kalandusturu korraldamise seaduse § 21 lg 3 p 3 valdkonna eest vastutav minister kinnitab käskkirjaga toetuse kasutamise kava, milles nähakse ette

		<p>muuhulgas kava alusel toetatava tegevuse eeldatav maksumus, toetuse maksimaalne suurus ja omafinantseeringu minimaalne määr. Kuna tegemist on ühist huvi käsitleva meetmega siis kõik uuringud tuleb avalikustada. Hindamine toimub pidevalt eritasanditel, nt tulemusi hinnatakse nii iga-aastase tegevuskava esitamisel ning aasta aruande esitamisel, samuti on meie esindaja esindatud ka nõukogus, kus samuti toimub regulaarsed kohtumised ning tegevuse hindamine.</p>
--	--	--

(allkirjastatud digitaalselt)
Ants Noot
Kantsler